

gekocht zijn. Gilalang ligt onder de wal van Batjan, maar Halmaheira wordt ook wel Gilolo genoemd. Van Schoonderwoerd is bevolen onderzoek te doen.

MAKASSAR

Het geheime briefje van 13 maart 1764 is via Makassar verstuurd. Op 7 februari was vandaar de Huis te Manpad aangekomen. Op 24 januari waren al twee pantjalangs met duplicaten van de brieven van eind december 1763 daarheen gestuurd. Nadat tevergeefs op volk uit Nederland was gewacht, werd op 13 maart 1764 besloten de Huis te Manpad te laten vertrekken. [fol. 1978] Dit schip vertrok met 40 militairen en ging via Java's Oostkust met de opdracht aan gouverneur Willem Hendrik van Ossenberg om dit aan te vullen met 60 man. Dit is gelukt met 42 uit Semarang en 20 man uit Surabaya. Men kon niet anders handelen, omdat Celebes vorig jaar geen enkele rekrut had ontvangen en er ongeveer 50 militairen zullen zijn van wie het dienstverband is afgelopen. Om bijtekenen te bevorderen mag de gage verhoogd worden, zoals dat reeds op Java's Oostkust en andere kantoren is gebeurd. Met de Huis te Manpad is f 24.000,- aan contanten en in totaal is met de posten van de pantjalangs etc. t.w.v. f 69.336 naar Makassar verscheept.

BANDJARMASIN

[fol. 1979] Met antwoord op de vorig jaar ontvangen brieven is het scheepje de Oranjeboom naar Bandjarmasin gezonden met een lading t.w.v. f 7959. Door de platte bodem is het zeer geschikt voor de rivier daar.)

Hebbende teffens een hartigen brief aan den sulthan geschreeven, teneynde de daar komende vaartuygen ingevolge het contract door 's Compagnies bediendens gevisenteert en in het algemeen beter voldaan worde aan den inhoud van gedagte overeenkomst. Terwijl men ook de novo den residenten so bij gemeene, als aparte brieven aangespoort heeft om hunne bijzondere attentie geduurig op het voornaamste oogmerk van onsen zeet aldaar te laten gaan. Terwijl eene naamwaardigen inzaam van peper, dan wel dat de Compagnie tenminsten steeds twee derden van den gantschen oogst geniet. En zulks ook tot vereydeling van des sulthans sustenue, alsof hij volgens een afschrift van het contract onder hem berustende jaarlijks aan de jonken 4000 picols van dien corl mogte afgeeven, hoedanig ook den geheelen inzaam mogte komen uyt te vallen. Waarover wij insonderhijnd onse beswaarnissen hebben laten voordraagen naar den teneur dergedagte secreete letteren, en een spoedig antwoord op het verhoog deswegens te doen gevorderd.

Fol. 1979r-1980r.

TIMOR

(Zoals reeds in de decemberbrief aangegeven, ging het fregatscheepje de Jonge Petrus Albertus naar Timor en vertrok op 21 februari 1764 met aan contanten, koopwaar, diverse benodigdheden en geschenken voor de inlandse vorsten t.w.v. f 61.687.

PALEMBANG

Uit Palembang arriveerden dit voorjaar enige schepen van de koning en andere vaartuygen met peper en tin, waaronder enige die het vorig jaar de reis niet konden maken, maar ergerniswekkend genoeg bij Bangka zijn blijven liggen. Vijf daarvan belandden begin januari 1764 te Cheribon, maar zijn nu allemaal te Batavia aangekomen. Verscheidene van deze en andere vaartuygen hadden ernstige gebreken. Op herhaald verzoek [fol. 1981] werd toegestaan dat ze op Java's Oostkust gerepareerd zullen worden. In geheime briefjes van 23 december 1763 en 2 april 1764 zijn de bepalingen daarvoor vastgelegd. Daaruit blijkt ook dat het de Palembangers pertinent geweigerd is om daar nieuwe vaartuygen te bouwen of te kopen. Uit de gewone en geheime brieven aan de residenten van 16 april 1764 blijkt dat er geen enkele reden is om dat hof tegemoet te komen. Tevens staat erin hoe te handelen, als er een schip of schepen van vreemde Europese naties in de rivier verschijnen. Bovendien is er